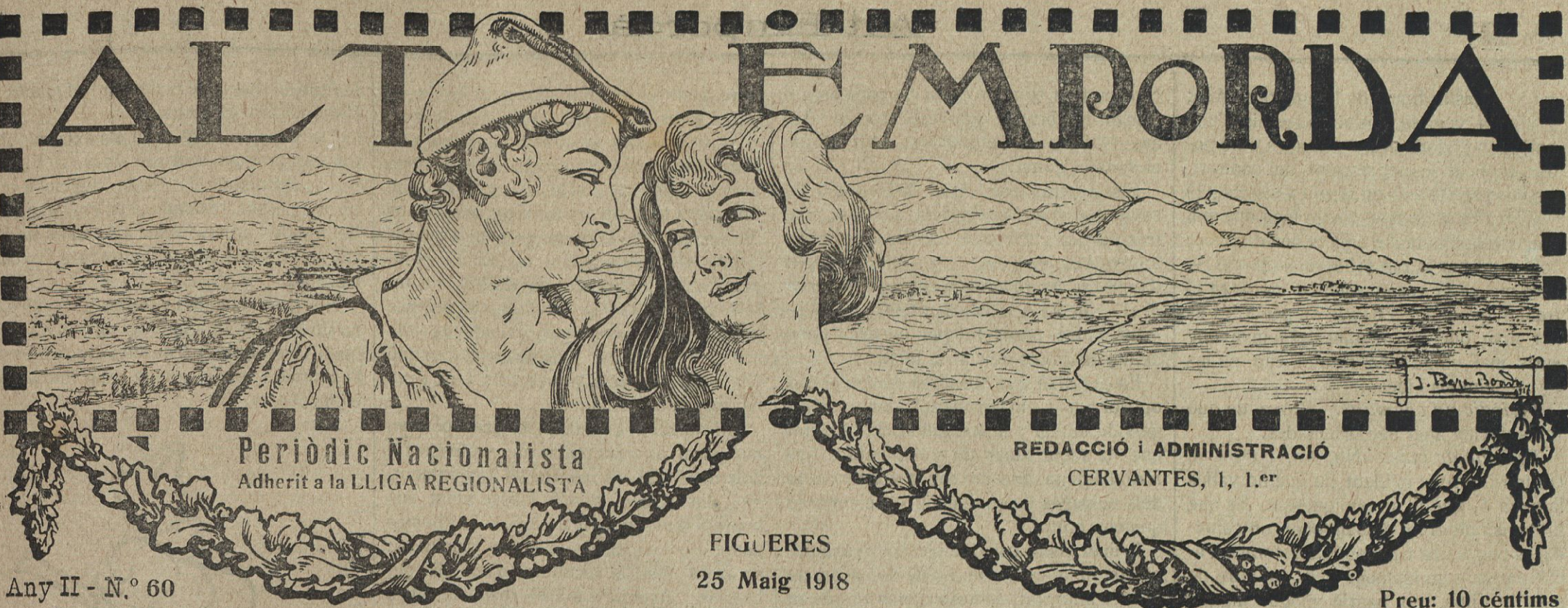

ALT EMPORDÀ

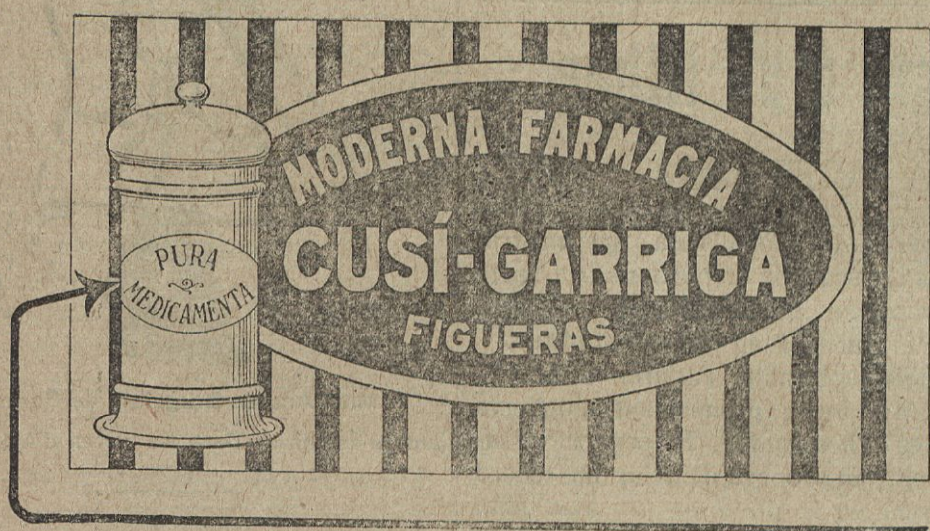
Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES
25 Maig 1918

Any II - N.º 60

Preu: 10 cèntims

L'eficàcia nacionalista

Avui dia que totes les activitats catalanes s'encaminen a la *reconstrucció*,—en alguns aspectes millor diríem *creació*,—de les nostres diverses valors nacionals, també l'acte de la intervenció nacionalista en el govern d'Espanya pot ésser pres com una conseqüència o necessitat de la nostra forta situació política pròpia.

Es indubtable que actualment a Catalunya no es fa res de vàlua en cap aspecte intel·lectual o de l'esperit que no dugui la superior empremta de l'ànima catalana renacionalitzada, o que, millor encara, no vagi directament destinat a impulsar, en un camp nou d'iniciatives oblidades, aquesta magnífica replasmació de la nostra pàtria catalana dintre una amplíssima situació amb tot el valer d'una especial organització política. I no és ja l'actuació altíssima de l'Institut d'Estudis Catalans, per exemple,—la cabdal entitat cultural que ha produït avui per avui la nostra inspiració nacionalista,—aquella que relliga en la seva tasca eficientment educadora el profit de la seva actitud patriòtica, sinó que són tots els centres culturals de la nostra terra, adés siguin modestos o adés puguin d'una més alta volada al seu objecte, els que s'incorporen al bell conjunt renacionalitzador, si altrament no volen tancar dins el raquitisme de cap estroncada iniciativa la ineficàcia de la seva actuació.

En tots els aspectes, en totes les activitats catalanes hi vibra avui ço que cons-

titueix l'essència de la nostra ànima, ço que ja hem adjectivat de voluntat nacional, que es tradueix encara en els atributs glorificadors de passades èpoques, bé que en aquelles glorificacions sabent-hi empeltar ja la vívida magnificència de l'actualitat patriòtica. A Figueres vàrem inaugurar el nostre monument a En Monturiol, qui visqué en una època en què no hi era desperta la consciència catalana. I malgrat això, i malgrat l'encarcament oficial de l'acte d'inauguració, i la cooperació aportada per l'element oficial, i les armes i els honors, ni per un instant deixàrem de saber que inauguràvem un monument CATALÀ a un geni CATALÀ, i que per gràcia de l'homenatge posseïrïem en la nostra Rambla una belles pedres esculpides, d'una única valor espiritual CATALANA.

Avui que hem arribat a donar a Catalunya tota la seva valoració nacional; avui que hem sabut donar a la Mancomunitat un fons d'ànima, fent-la ja quelcom més cordial que un nou organisme de govern; i avui que hem triomfat dintre Catalunya per força política i de l'esperit, avui els nostres capdavanters han pogut arribar al lloc altíssim del govern de l'Estat, sense amagar ni claudicar de la seva història de catalanitat i de lluites, infontent-hi amb l'autoritat de la seva preparació política la primera halenada de renovació veritable, transformant d'un cop totes les desacreditades concepcions polítiques que aleshores imperaven perquè al seu enfront no hi trobaven cap oposició que fos garantia d'eficàcia, i que caigueren de cop al rebre l'embestida de la nova força nacionalista.

El nacionalisme català, que ha sabut crear una Catalunya nova i forta, lluita actualment per aconseguir la renovació

completa de tots els motlles antiquats en què la vida d'Espanya no podia desenrotllar-s'hi amb l'amplitud dels nous temps i en les necessitats del gran imperatiu de ciutadania d'alguna de les seves regions.

LLIBRES

DANS LES RUINES D'AMPURIAS. Sonets de Mlle. Andrée Bruguière de Gorgot, traduïts en versos catalans per Na Maria-Antònia Salvà. Prefaci d'En Josep Carner. Chez Sengarad, a Paris. Ptes. 5.

Un bell llibre ens és arribat a les mans; un llibre piadosíssim,—com diu el poeta admirable que n'ha escrit el pròleg,—format d'una quarantena de sonets on hi són cantades en elevada inspiració les ruïnes d'Emporion, la malaventurada ciutat grega, qui jau avui soterrada vora la mar aquietada de l'ample Golf de Roses, i que ara novament torna a la llum, a poc a poc.

La poetessa Mlle. Andrée Bruguière ha trobat en les ruïnes d'Empúries desenterrada un motiu d'inspiració altíssima, i ha aconseguit cenyir-la dins la forma elegant dels seus sonets, bellament retallats, amb finor de ceràmica, constituïnt cada un d'ells un petit joell admirable.

No sabríem establir una classificació entre aquells sonets, perquè en tots ells hi és vivent la correcció de la forma i la dignitat de la inspiració. Però, nogensmenys, preferim nosaltres els qui ens porten la evocació d'Empúries nascuda de l'admiració cordial de les seves ruïnes, per damunt aquells altres qui van a cercar-la dins un eruditisme històric. En aquest aspecte trobem justíssims els versos amb què és clos el sonet «Ce pan de mur!» que la traductora habilíssima interpreta així:

*eix mur fou on els ibers i grecs se de-
[fensaren;
eia mur, qui lluita avui tot sol contra
[l'oblit.*

La poetessa francesa, que porta, però, un cognom de niçaga empordanesa, ha sabut copsar totes les valors necessàries per a que la seva admiració d'Empúries esdevingués harmònicament integral, enllaçada en l'evocació heroica dels seus fets de guerra i en la lamentació elegiaca de les seves desaparicions. *Emporion, tu dors!* canta la poetessa. Empúries dorm sota la pols dels segles que en ininterrompuda cavalcada li han passat pel damunt; dorm sota el pes d'altres civilitzacions, i sota el record heroic i fatal que adés la poetessa justament interpretava en el seu poema. Però en l'adormiment d'Empúries hom troba encara avui una espiritualíssima elevació, puix que no és solament el record de les pedres mortes, mudes de sublimitat i d'heroïsme, aquell

qui dona a la ploma la ponderació de l'elogi i posa la caiença de grandiositat en el cant, sinó que és la veu immortal de les ruïnes augustes, és el deix d'epopeia que elles trasplanten en la seva admiració cordial, ço que encomana a la inspiració del poeta el marge amplíssim de tota grandiositat i eloqüència.

Dins els vasos dels seus sonets impecables, i en la sobrietat i el classicisme de l'eloqüència, Mlle. Bruguière ha tancat les seves visions d'Empúries. Una veu justa i dolçíssima de la França ens ha ofert en llengua germana un cant al nostre mar i al nostre cel i a aquella preterita civilització que avui estudiem en les ruïnes d'Emporion, desenterrant-les com una llevor d'immensa eficàcia que ha llevat esplèndides abundors. Una veu sàvia i amiga ens ha deixat la meravella d'un cant, i, com a gratíssima penyora de més compredora amistat, ens el donava encara al costat d'una traducció pulcre i fidel en la nostra llengua, duta a cap per Na Maria-Antònia Salvà, l'excel·lent poetessa, catalana de Mallorca.

I tot això bé mereix un elogi viu i sincer, elogi que nosaltres oferim a la felicitat interpretadora d'Emporion, posant-hi un record entusiasta per a la seva dolça pàtria immortal que avui lluita en els camps de batalla, i que avui està creant un nou títol a la seva immortalitat, en justa correspondència a la veu de la poetessa que ha cantat el mar i el sol de la nostra Catalunya sagrada, i que de les entranyes de la nostra terra obertes en les ruïnes d'Empúries n'ha tret un cabal tan magnífic de poesia.

L'OFERENT.

DIÀLEG IMAGINARI

entre un periòdic de luxe i un periòdic de chantage que podria tenir lloc en la ciutat de Figueres, a 384.000 kilòmetres per davall de la rialla irònica de la lluna.

IV

Periòdic de luxe.—Prou saps tu la veritat de les coses de què te'n faig càrrecs, i és justament per això que no pots repli-car-me en justícia i sense sortir amb algun ciri trencat. No és tampoc que et sigui a tu necessari sincerar-te de les meves acusacions perquè de tothom ets conegut, i, demés, tampoc mai t'has captivat de volguer aparentar pulcre no essent-ho. En això te s'ha de fer justícia: no has cobert mai amb una careta de moral les teves immoralitats, o, si ho has fet, l'has triada aposta d'un teixit tan transparent que no res ens has ocultat.

Periòdic de chantage.—Parles massa finament per discutir amb mi; no hi estic